

نظر آزمایی:

کتابسازی و پخته‌خواری، ریشه‌ها و پیامدها

تصحیح و ... را رعایت نمی‌کنند و با دست‌اندازی به کار و اثر دیگران، که بعضاً حاصل سالها تحقیق و مطالعه و ممارست و تجربه‌اندوزی و تفکر و تلاش است، با اندک تصرفی در کار، آن را برای چاپ به دست ناشر بی‌اطلاع می‌سپارند. برخی بوده‌اند و هستند که پول می‌دهند تا مقاله و کتاب و پایان‌نامه برایشان بنویسند یا با سوء استفاده از موقعیت دانشگاهی خود شریک غافل می‌شوند. آیا این علاقه‌مندان به امور علمی و فرهنگی، نمی‌هراسند که در این دارالبلاء کتاب بر ساخته آنها روزی حلاجی و نقادی شود و آبرویی برایشان نماند؟ آیا کتابسازی با اشکال و اطوار متعدد، انتقال و سرقت و تصرف در اموال خصوصی مردم به حساب نمی‌آید؟ آیا اینان با این کار حقی را از کسی ضایع نمی‌کنند؟ آیا ناشر هیچ مسئولیتی در این باره ندارد؟ و نهایتاً آیا متولیان امور فرهنگی و ممیزان اداره کتاب، راهکاری برای پیشگیری و حل و فصل این مسائل و مصائب، خواهند اندیشید؟ و دهها

آیا و سؤال دیگر.

گزارش میراث و وبسایت میراث این موضوع را به اقتراح

می‌گذارد:

- کتابسازی چیست؟

- علل و عوامل پیدایش پدیده کتابسازی اعم از علل

اقتصادی و روانی و ... کدام است و راههای پیشگیری

از آن چیست؟

از همه علاقه‌مندان در خواست می‌شود ما را از نظرات

خود بهره‌مند و در راه پیگیری موضوع و رسیدن به راه‌حلهای

اساسی یاری نمایند. این یک اقتراح و نظر آزمایی است. در

نظر داریم شماره‌ای از گزارش میراث را به این موضوع

اختصاص دهیم.

کتابسازی پدیده‌ای نو نیست، مخصوص ایران هم نیست؛ از دیرباز قدمای ما به مقوله انتقال و کتابسازی توجه داشته‌اند. مسعودی در مروج الذهب، هجویری در کشف‌المحجوب و بسیاری دیگر هشدار داده‌اند که اگر کسی مطلبی را از کتابشان استفاده می‌کند، حتماً نقل کند. ولی برخی بوده‌اند که اشعار پیشینیان را و یا فصلی یا فصولی از کتاب اسلاف را بی‌ذکر نامی به نام خود می‌نوشتند. گروهی معتقدند این شیوه رسم آن روزگار بوده و نوعی تکثیر کتاب لحاظ می‌شده و شاگردان هم خوب می‌دانستند که این نقل قولها یا مطالب از آن کیست و کسی این کار را عیب نمی‌دانسته است. برخی هم می‌گویند غالب این افراد بعضاً چنان از قریحه هوش و حافظه سرشار برخوردار بوده‌اند که هرچه می‌خواندند، حفظ می‌شدند و عیناً در کتب خود درج می‌کردند.

به هر روی، آنچه اکنون موضوع بحث ماست، کتابسازی مدرن است. کسانی که با تألیف کتابهایی مشحون از نقل قولها از کتب دیگران یا نقل مطالب بدون ذکر منبع، مقاله و کتاب می‌نویسند و چاپ می‌کنند. و گاه در اثر کم‌دقتی و سهل‌انگاری بررسان و داوران جشنواره کتاب و بی‌توجهی منتقدان و نشریات فرهنگی، از این کتابها تقدیر می‌شود. و گاه در جشنواره کتاب برنده جایزه می‌شود و این مصداق شعر مولوی است:

چند دزدی حرف مردان خدا

تا فروشی و ستانی مرحبا

گزارش میراث و وبسایت میراث درصدد است، پدیده پخته‌خواری و انتقال و سرقت ادبی و کتابسازی را که دارای ابعاد و تجلیات متنوع و متعدد است، از جهات مختلف بررسی کند. چرا گروهی اخلاق حرفه‌ای در ترجمه و تألیف و